

Poznáváme naši obec

JAK DOSTALA PRAHA JMÉNO

V nejstarších záznamech nenajdeme zmínku o Praze, ale o městě „jež slove Mezigrady“, což znamená Mezihradí. Tento název vystihuje polohu městského osídlení mezi Pražským hradem a Vyšehradem. Název Praha označoval od 10. do konce 12. století pouze Hrad. Jeho název pak postupně převzalo osídlení na obou březích Vltavy.

Jak se jmenuje vaše městská část?

Víte, jak název vznikl? Váže se k němu nějaká pověst?

Zapátrejte v literatuře, kronice, možná vám pomůže pamětník nebo učitel dějepisu.

O existenci kroniky určitě budou vědět na místním úřadu a rádi vám poradí. **Smluvte si návštěvu u kronikáře, nechte si kroniku ukázat a vyhledejte největší zajímavosti a запиšte si je.**

Najděte si na internetu webové stránky vaší obce. Určitě se z nich dozvíte další zajímavosti z historie a života vaší městské části.

Adresa webových stránek města:

Praha stověžatá

Praha hrála důležitou úlohu v dějinách národa, země i Evropy. Měla pověst jednoho z nejkrásnějších měst na světě a byl jí vzdáván hold významnými osobnostmi. V průběhu staletí jí byly dávány různé pochvalné přívlastky, jedním z nich je i Praha stověžatá.

Vzpomenete si na některé další? Víte proč tato označení Praha získala?

ULIČNÍK

Svá jména mají i jednotlivé ulice. Jejich jména mohou vyjadřovat polohu ulice (např. U lesa, Ve svahu), připomínají slavné osobnosti (např. Mánesova, Jungmannova), „hlásí“ blízkost nějaké veřejné budovy či instituce (např. Poštovní, Za nádražím), váží se k nějaké tematické skupině (např. stromů – Kaštanová, Lipová; států – Rumunská, Italská; rostlin – Liliová, Růžová) apod.

Prohlédněte si mapu své obce a zjistěte, jaké názvy ulic v ní najdete. Nejzajímavější si můžete napsat.

Jak se jmenuje ulice, ve které sídlí vaše škola?

A jaký název nese ulice, ve které bydlíte?

ZNAKY A ERBY

Znak (erb) je barevná grafická značka ve tvaru štítu, která označuje nějakou osobu, skupinu osob nebo územní jednotku, např. rod, spolek, školu, město, kraj, stát.

Heraldické pojmy znak a erb mají však význam zcela odlišný, přestože se v češtině obě slova nesprávně zaměňují:

- pod pojmem erb se rozumí znak děděný z generace na generaci a mají ho jen šlechtické rody, popřípadě měšťané;
- pojem znak se váže spíše ke znakům nedědičným (osobní znaky biskupů, opatů a podobně, jejichž smrtí znak zaniká) nebo ke znakům států, měst a cechů (znak má obecnou platnost a nevztahuje se na konkrétní osoby).

Věda, která se zabývá studiem znaků, se nazývá **heraldika**.

Heraldika

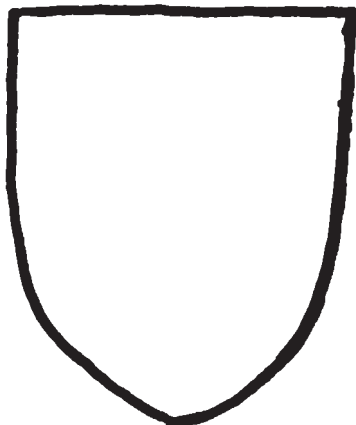
Heraldika je zajímavá věda. Navštivte knihovnu nebo zapátrejte na internetu a pokuste se najít co nejvíce informací.

Zde je několik námětů, co všechno můžete zjistit. S výsledky seznamte ostatní spolužáky nebo spoluobčany (např. článkem ve školním časopise nebo místních novinách).

- Co je erb a k čemu slouží
- Jak erb vypadá
- Kdy erby vznikly
- Co je heraldika a kdo byl heraldik
- Pravidla heraldiky
- Jak správně popsat erb

Znak naší obce

Praha má také svůj znak. Vprostřed znaku je červený štít, v jehož dolní polovině je zlatá hradební zeď z kvádrového zdiva se stříbrným cimbuřím a otevřenou branou s vytaženou zlatou mříží. Z brány vystupuje stříbrné ozbrojené ráme držící stříbrný meč, jež Staré Město získalo do svého znaku po úspěšné obraně Karlova mostu před švédským vojskem za třicetileté války. V horní části štítu jsou tři zlaté věže s okny a jsou zakončeny zlatým cimbuřím a střechami s makovicemi.

Zjistěte, jestli má vaše obec svůj znak. Co je na něm zobrazeno a co jednotlivé symboly znamenají?

Potřebné informace můžete získat např. na webových stránkách, místním úřadě, knihovně nebo kronice.

Při použití oficiálních znaků je třeba se řídit pravidly (schválení od příslušného úřadu). **Namalujte si vlastní znak** a nemusíte úřady žádat o povolení. Co do takového znaku patří? Určitě všechno, co by vás mohlo nějak charakterizovat – co máte rádi, vaše zájmy, typické vlastnosti, oblíbené barvy apod.

POVĚSTI

Naši předkové si při různých příležitostech (např. draní peří, za dlouhých zimních večerů) často vyprávěli báje a pověsti. Tyto příběhy často mívaly reálný základ a vázaly se ke konkrétním místům, osobám nebo událostem.

Znáte nějaké pověsti? Přečtete si ukázkou a zkuste vypátrat nějakou pověst z vašeho nejbližšího okolí. Uvidíte, že se často vyrovnají napínavým filmovým příběhům.

Nakreslete obrázek nebo obrázkový seriál (komiks) k objeveným pověstem.

Prostřednictvím školního časopisu nebo místních novin můžete s příběhy seznámit i svoje spolužáky a spoluobčany.

Udělejte si černou hodinku a příběhy si vyprávějte za šera nebo svitu svíček. Nejenže ušetříte trochu energie, ale prožijete stejně hezký večer jako kdysi naši předkové.

Hladová zeď na Petříně

Za císaře Karla IV. byla jednoho roku v Čechách velká neúroda, tak že hlad a mor v lidu povstaly. Lidé umírali hladem jako mouchy a takž císař, hnut jsa lítostí nad bídou chudého lidu pražského, kázal stavěti novou zeď hradební od Hradčan přes vrch Petřín dolů k řece Vltavě, aby lidé při stavbě její práci a obživu našli. I hrnulo se z Prahy a z venkova tisíce lidí ke stavbě nové té zdi, která v několika měsících úplně vystavena byla. Císař bral tak veliké účastenství ve stavbě této, že denně mezi pracující lid přicházel a vlastní rukou dělníkům chléb rozdával, rodinou svojí se nezabýval. Tím bylo mnoho tisíc lidí od smrti hladem zachráněno a proto té zdi od té doby „hladová“ neb i „chlebová“ říkali. Podnes táhne se tatáž po hřbetě Petřína až dolů ke bráně újezdské a zubatý svršek prý taktéž připomíná, že byla jen z té příčiny od císaře Karla IV. stavěna, aby zuby pracovního lidu měly co kousati.¹

¹ Svátek, J.: Pražské pověsti a legendy. Paseka, Praha a Litomyšl 1997, str. 28

Nenašli jste žádnou pověst? Nezoufejte! Můžete si vymyslet vlastní. **Najděte ve svém okolí zajímavou budovu, osobu, přírodní úkaz apod. a napište její příběh. Svá dílka můžete ilustrovat a nejzajímavější publikovat.**